

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове и учебната дейност на гл.ас. д-р Албена Крумова Крумова, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология- педагогическа психология), обявен от ДВ бр. 83 от 17.10.2017 г. за нуждите на Софийски университет „Св. Климент Охридски”

Рецензент: проф. д.пс.н. Галя Герчева – Несторова, ВСУ „Черноризец Храбър”

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ – РД 38-765 от 14.12.2017г. за определяне на научно жури за провеждане на конкурс за доцент по професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология- педагогическа психология), обявен от ДВ бр. 83 от 17.10.2017 г. за нуждите на Софийски университет „Св. Климент Охридски”.

За участие в конкурса е подал документи един кандидат. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс са подадени документи от гл. д-р Албена Крумова Крумова - асистент към катедра по социална, трудова и педагогическа психология при философски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски

За целите на конкурса гл. д-р Албена Крумова Крумова представя за рецензиране тринадесет публикации, от които две монографии и единадесет научни статии в български авторитетни научни списания. Тези публикации са след придобиването на образователната и научна степен „доктор”.

Внимателното проучване на цялостното научно творчество на гл. ас. д-р Албена Крумова показва, че във фокуса на нейната изследователска работа са поставени проблемите на личностното развитие и факторите, които влияят върху него през детско- юношеска възраст. Необходимо е да се подчертае, че това не е просто един стандартен преглед на психическите характеристики през тези възрастови етапи, а оригинален проблематичен анализ на възможностите, пред които са изправени детето и юношата през съответната възраст и които се определят в голяма степен както от неговото психическо здраве така и от подходите в образователния и възпитателен процес.

Монографията на гл.ас. д-р Албена Крумова „Психология на образованието – един съвременен поглед” безспорно има характер на хабилитационен труд. В нея тя прави цялостен системен анализ на главното предназначение и актуалните задачи на психологията в контекста на образователната и възпитателната дейност. Основната нишка, която протича през нейната разработка е насочена към открояване на спецификата на детско-юношеска възраст и разкриването на нейните потенциали за цялостното личностно развитие. В монографията гл.ас.д-р

Албена Крумова разглежда обстойно проблема за психологическите характеристики на ученето и в контекста на теориите за интелигентността и индивидуалните различия в стиловете за учене. Важно място тя отделя на основните подходи към тези проблеми в психологията и успява да ги интегрира с ефективността на методите за преподаване. На тази база тя определя критериите за ефективност на дейността на учителя като водещ партньор в процеса на обучение. Счита за особено значимо да подчертая това, че в своята монография гл. ас. д-р Албена Крумова отделя специално внимание на работата в учебния процес както на талантливите деца, така и на тези деца, които имат определени затруднения. Това прави монографията изключително ценна за практиката на педагозите, а също така и на психолозите в училище, и дори бих добавила, че това е полезно ръководство за родителите. По този начин идеята, защитена в монографията е, че развитието е предимно индивидуален процес и майсторството на педагозите се състои в това, да създадат условия за личностно израстване и реализация на децата и юношите. Определен интерес представлява и анализът на центрираното върху учителя и центрираното върху ученика преподаване, както и на оценяването в класната стая, поради неговите значими регулативни и саморегулативни функции.

Друг своеобразен ракурс на обучението и възпитанието в детско-юношеска възраст е даден в монографията „Абнормно детско развитие и поведение“. В тази монография гл.ас. д-р Албена Крумова запазва научната точност и прецизност в излагането на основното съдържание. Аналитично, системно и проблематично са представени факторите, предразполагащи към абнормност в детска възраст. Тя ги класифицира в четири основни групи: индивидуални фактори, фактори, свързани със семейството, фактори на околната среда и кумулативни фактори, което ѝ помага след това да задълбочи анализа си относно превенцията и

корекцията на абнормните прояви. На специален анализ са подложени тревожните разстройства при децата и юношите от гледна точка на учебната дейност и училищната институция. Представянето на отклоненията в психическото развитие на децата и юношите е обогатено с предлагането на методи за диагностика, както и с подходи за корекционна работа. Считаю, че това е една съвременна, модерна по своя характер и богата в съдържателно отношение монография, която може да бъде полезна както за студентите, така и за практикуващите психолози.

Определено проличава умението на гл.ас.д-р Албена Крумова да открива дефицити в психологическите изследвания и практиката на психолозите у нас. Това твърдение защитавам с разработените от нея проблемни области, представени в научните ѝ статии. В тях тя разширява периметъра на своите изследвания и същевременно задълбочава цялостното представяне на развитие на личността в детско-юношеска възраст. Тя систематично представя: индивидуалните различия в когнитивните стилове на учене, алтернативните възгледи за психическото развитие в детско-юношеска възраст, възможностите за въздействие върху психическото развитие в училищна среда, формиране у децата на иновативно мислене, родителските стилове на взаимодействие с децата и тяхната ефективност. Дори само изброените до тук поставени проблеми, доказват факта, че гл.ас. д-р Албена Крумова е изследовател, който подхожда комплексно към проблемите, които поставя във фокуса на професионалната си дейност.

2. Данни за кандидата

Д-р Албена Крумова Крумова е родена на 29.03.1973 г. в гр. София. Средното си образование завършва в гр. София. През 1997 г. получава образователна-квалификационна степен „магистър“ по Психология в СУ

„Св. Климент Охридски“. През 2005 г. получава образователна и научна степен „Доктор по медицинска психология (Клинична и консултативна психология)“ в професионално направление 3.2. Психология – Клинична психология. През 2006 г. започва работа като Психолог-консултант в „ЦП – Резон“, гр. София. От 2011 г. до момента е специалист – психолог към ECBES – European center for business, education and science, от 2014 г. до момента е научен секретар в Journal of Education, Child Development and Counseling. От 2015 г. до 2017 г. гл.ас.д-р Албена Крумова завежда рубрика „Психолого-педагогическа консултация“ в списание „Образование“. От 2015 г. до момента тя е член на международния издателски борд Journal of Innovation, Entrepreneurship and Sustainable Development, и от 23.01.2016 г. е консултант, член на педагогическо-методически екип в Издателство „Златното пате“. От 2017г. до момента е член на редакционната колегия на списание „Предучилищно и училищно образование“.

От 11.05.2014 г. д-р Албена Крумова е главен асистент в катедра по социална, трудова и педагогическа психология при философски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и преподава по дисциплините „Психология“ и „Педагогическа психология“.

3. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Приложената справка за учебно-педагогическа дейност на гл.ас д-р Албена Крумова доказва, че тя има достатъчно опит в преподавателската дейност би се ползвала с авторитет както сред професионалната колегия, така и сред студентите.

4. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Определено считам, че в научната продукция на гл. ас. д-р Албена Крумова, която е представена за участие в настоящия конкурс се открояват следните по-значими научни и научно приложни приноси:

- систематизирани са значими теоретични подходи за изследване на личностното развитие през детско-юношеска възраст;
- разработена е психологическа концепция на свързаните с възрастта фактори, които влияят върху оптималното развитие и специално място е отделено на родителския стил на взаимодействие с децата и юношите;
 - създаден и е приложен оригинален подход при изучаването на отклоненията в развитието в детско-юношеска възраст: причините за тяхното възникване, особености и условия на протичане, както и личностни ресурси за справяне с тях;
 - защитена е позицията за възможностите чрез обучението да се влияе върху развитието както на талантливите деца, на децата в норма, така и на тези с абнормност ;
- предложен е инструментариум за индивидуализиране на обучението, консултирането и корекция на деца и юноши, които срещат затруднения в психическото си развитие.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Факултетния съвет при Философски факултет на Софийски Университет „Св. Климент Охридски” да избере гл. ас. д-р Албена Крумова Кримова на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.2. Психология (Възрастова психология и педагогическа психология – педагогическа психология).

07.03. 2018 г.

Рецензент:

(проф. д.пс.н. Галя Герчева – Несторова)